

Nieuwsbrief

Juni 2014

Nog een maand te gaan en we staan aan de vooravond van een nieuwe kermisexpositie in Tilburg. Van 18 tot en met 27 juli bent u van harte welkom in het Tilburgse Paleis-Raadhuis om te genieten van de geschiedenis van de kermis in de vorm van onze expositie. Thema is dit jaar de autoscooter en op moment van schrijven zijn we nog volop bezig om te kijken of we autoscooterwagens beschikbaar krijgen voor de expositie. De act het meisje zonder hoofd en de lachspiegels staan klaar om vervoerd te worden net als de vele honderden foto's die al gereed liggen. De diverse modelbouwers zijn al volop bezig om hun modellen weer piekfijn gereed te krijgen. Zo toont modelbouwer Nob Franken zijn bootjesmolen, waarvan het origineel vlak bij de ingang van de expositie staat. En dat geldt ook voor Bert van Houten die zijn Spin aan het bouwen is en deze hoopt te kunnen tonen in een ver gevorderd stadium. Modelbouwer Wim Verduin hoopt zijn nougatkraam te kunnen laten schitteren terwijl Toon van Gestel met zijn autoscooter probeert de show te stelen. Maar we hebben nog een speciale verrassing voor u. Wij willen op de expositie ook enkele modellen laten zien van de overleden modelbouwer de Gruijl. De dochter van deze modelbouwer zocht samen met het Haarlems Kunkel Museum een mooie bestemming voor de fraaie miniatuurkermis. Wij zijn de familie en het museum zeer erkentelijk voor hun vertrouwen in onze stichting. Stichting Kermis-Cultuur gaat er alles aan doen om enkele modellen, waarvan o.a. de stoomcarroussel, een mooie plaats te geven op onze kermisexpositie in Tilburg. Op de flyer die gemaakt is van de kermisexpositie hieronder vindt u al een stukje van het front van dit stoomcarroussel.

Kermisexpositie 2014 Stichting Kermis-Cultuur

Tilburg Paleis-Raadhuis
18-27 Juli 2014

Voor meer info : www.kermiscultuur.nl

Hans Meesters :

Karel het varken op de “hobbelende geit”, een kermisverhaal.

Karel het varken op de “Hobbelende geit”, een kermisverhaal

U kent de attractie de golfbaan oftewel “hobbelende geit” (Wald Ydille) waarschijnlijk wel uit een ver verleden. Hoewel tegenwoordig de kermis veelal bestaat uit snel vermaak en grote zaken vind je deze nostalgische molen nog vaak op dorpskermissen. Het is een combinatie van een carroussel en rups, waarop je op losse dieren kunt zitten. De vloer van de molen gaat tijdens de rit omhoog/omlaag waardoor de rupsvergelijking wordt verkregen. Vaak wordt bij feestjes en partijen door de hele familie een “rondrit” gemaakt, waarbij de joligheid hoogtij viert, een ware familieattractie dus.

Volg hier het verhaal van Karel het “waggelende en sprekende varken”, al jarenlang een van de vele dieren op dit op en neer gaande “spul”, ook wel Wald Ydille genaamd.

Karel kon zo heerlijk knorren als er weer zo’n klein “brak” op zijn rug plaats nam, althans niemand hoorde dat, maar als u in sprookjes gelooft dan kunt u zich dat inbeelden, ja toch!! Zo’n hele dag met al die kinderen van hoog naar laag gaf hem altijd een gevoel van voldoening, hij kon er geen genoeg van krijgen. Naast zijn “collemaatjes” op de molen, zoals de eend, de gans, het paard, afijn noem maar op, genoot hij net als zijn baas van het kermisgewoel. Echter, een ding zat hem al een hele tijd dwars, hij zou zo graag eens in de modder willen “krioelen”. Hij had van zijn “passagiers” wel eens gehoord dat zijn soortgenoten zo lekker in de blubber konden woelen en daarmee de grootste lol beleefden. Dat zou hij eigenlijk ook wel eens mee willen maken, maar ja, dat was moeilijk te verwezenlijken, hij was tenslotte een kermisvarken. Dat geluk zou hem dus wel nooit ten deel vallen, hoe graag hij het ook wenste. Nu was het zo dat de attractie vlak bij het sprookjesbos de Efteling stond, waar een goede fee woonde, die ’s nachts wel eens op visite kwam en dan met de dieren op de molen een praatje maakte. Ze vervulde ook wel eens wensen, want pas geleden kreeg Karel een prachtige nieuwe krulstaart, omdat de vorige vanwege ouderdom was afgesleten, c.q, was afgebroken. Dat was natuurlijk heel mooi, maar altijd speelde het “modderbad” door zijn hoofd en snuit, kon dat maar eens waar worden.

Hans Meesters :

Karel het varken op de "hobbelende geit", een kermisverhaal

De nacht voordat de laatste kermisdag aanbrak kwam de goede fee weer eens op bezoek en zweefde onder het tentzeil naar binnen, haar twinkelende toverstokje in haar hand. "

Llllllleeve ffeeee, stotterde Karel, met traantjes in zijn oogjes, : "mmagg ikkk u wwwattt vvrraaggen"? De goede fee, heel wat gewend natuurlijk op het gebied van wensen, keek hem vriendelijk aan en zei "Wat is er mun jong" Nou zei Karel, al wat gerustgesteld door het vrolijke gezichtje van de fee en zonder te haperen, ik zou zo graag eens een modderbad willen nemen, dat lijkt mij zo geweldig. Maar "kereltje" dat is toch helemaal niet teveel gevraagd. Ik zal met mijn toverstafje het vliegend tapijt van mijn vriend de fakir even hier naar toe halen en dan kunnen we jou wens vervullen. We vliegen dan naar de dichtstbijzijnde boerderij, waar een boer scharrelvarkens houdt, die dus gewoon buiten lopen overdag, maar nu slapen in hun hok. Hun buitenverblijf heeft een magnifieke modderpoel, waar je dan eens lekker in kunt rollebollen, zonder dat de slapende varkens wakker worden. Ik zal er voor zorgen dat ze heerlijk doordromen, zodat niemand en ook de boer en de boerin niet worden gestoord in hun nachtrust. Zullen we dat dan maar doen, vroeg ze aan Karel, die intussen pretoogjes had gekregen? Ons kermisvarkentje smakte met zijn lippen van genot en samen gingen enkele minuten later op weg, gezeten op het vliegend tapijt dat intussen was "geland". Onder een schitterende sterrenhemel en volle maan kwamen ze aan op de plaats van bestemming. Nou, zei de goede fee, hier zijn we dan, oftewel "u vraagt en wij draaien", al doe je dat alleen maar overdag, maar wat ik zeg is natuurlijk figuurlijk, maar wel gemeend.

Ga je nu maar eens lekker verwennen in de modder, dat zal je goed doen en het is bovendien nog goed voor je huid ook. Dat was natuurlijk niet tegen dovenmansoren gezegd en zo gauw als hij kon draaide onze Karel rondje na rondje, maar dan niet op de molen, maar heerlijk in de "natte troep" zouden wij zeggen. Hij kon er geen genoeg van krijgen, daarbij kijkend naar de goede fee, die de vreugde van Karel beloonde met een gulle glimlach. Na zo'n uurtje was het gedaan met de pret, want aan de horizon begon het al licht te worden, het was tenslotte ook zomer. Maar zo kan ik niet terug naar mijn baas, zei Karel, ik zie er niet uit. Geen probleem zei de goede fee, even "toveren" en schoon is ons Kareltje weer, klaar voor de volgende rit op de "hobbelende geit".

En zo geschiedde het verhaal van Karel het kermisvarken, waarbij de laatste draaidag verliep als een waar gebeurd sprookje. Karel zijn wens was in vervulling gegaan, hij glom van trots waarbij de exploitant zich afvroeg of er een wonder was gebeurd, gezien de fonkelende huid van Karel en zijn glimlachende snuit. Na sluitingstijd werd de zaak afgebouwd, waarbij Karel daarna in dromenland geraakte in de pakwagen. In zijn slaap mompelde hij "zie je nou wel dromen zijn niet altijd bedrog en als je kinderen kunt vermaken komt de beloning daarvoor van zelf"

Hans Meesters

Nieuw :
Pirates of the Caribbean - Rooze

Etten-Leur Kermis 2014

Van vrijdag 27 juni tot en met woensdag 2 juli viert Etten-Leur feest haar zomerkermis. Vrijdag 27 juni wordt de kermis formeel geopend. Zondag 28 juni staat de Etten-Leurse kermis in het teken van clowns. Zij vermaken met humor en acties het publiek, lachen dus !. Een dag later komt "Wijdbeens report" naar de Etten-Leurse kermis. Nog meer optredens zijn er op kermismaandag met de grote artiestenavond waar artiesten als Helemaal Hollands, Ferry Doendens en Manfred Jongenelis optreden. Kermisdinsdag staat Etten-Leur in vuur en flam met de komst van Sam de Brandweerman waarna ook drie spelers van voetbalclub NAC Breda gesigneerde voetballen uitdelen op de kermis. I.v.m. het WK voetbal zal er ook een groot tv scherm aanwezig zijn zodat op de kermis het WK voetbal gevolgd kan worden.

Qua grootvermaak pakt de kermis van Etten-Leur weer groot uit met het Reuzenrad van Lamberink, Speed Booster, Breakdance, Flying Jump, Haunted Mansion, Mission Space, Experience, XLR8, Heartbreaker, Boobytrap Hotel, Autoscooter, Snowjet, Draaimolen, buggy's, en babyflug. Twee attracties die al decennia op de Etten-Leurse kermis staan zijn traditioneel weer present. De Cakewalk van Reemer en de Nougatkraam van voorheen Frans Bul die tegenwoordig door Stuy wordt geëxploiteerd.

Aan bezoekers van deze kermis wordt gevraagd om een enquête in te vullen. Het doel er van is om de attractiviteit van de kermis te verhogen en te kijken of het aanbod voldoet aan de vraag van de bezoekers. Onder degene die de enquête invult kan er een prijs gewonnen worden in de vorm van gratis kermisvieren.

kermishistorie

Leentje Paashuis

Op 19 juli 2014 is Lena Pullens-Paashuis op 97 jarig leeftijd overleden te Sint-Michielsgestel. Haar ouders reisden met een danstent en ze kende daardoor al op jonge leeftijd alle ins en outs van de kermis. Met haar man Frie Pullens reisde ze met een zweefmolen en een nougatkraam. In 2010 was ze nog een van de gasten op de kermismatinee van Sint-Michielsgestel. In 1991 schreven Laurant Wijffels en Hennie van Oers voor de toenmalige Euro Kermis Magazine een artikel over haar. Dit artikel vindt u deze maand in de rubriek kermishistorie.

"Moeder was voor geen duvel of hel bang!"

Leentje Paashuis (74) blikt terug op een woelige danstententijd

"Bij ons in de danstent konden wel driehonderd man. Dan stonden de mensen letterlijk met de konten tegen mekaar. Moeder keek erop toe dat iedereen zich keurig gedroeg. Zij viert de mensen bij kop en kont en gooide ze zó naar buiten toe. Mijn moeder was voor géén duvel of hel bang. Moeder waarschuwde altijd maar één keer. En daarna vlogen ze naar buiten..."

Een avondje op de koffie bij voormalig kermisexploitant Helena Pullens - Paashuis (74) in Vught betekent hoofdzakelijk terugblikken op een woelige periode van de kermisdanstenten in Noord-Brabant. De familie Paashuis heeft er ooit drie tegelijk geëxploiteerd. Over elk dorp komt bij Helena - Leentje voor intimi - zo de ene herinnering na de andere bovendien.

Mevrouw Helena Pullens-Paashuis in 1977

Opbouw danstent
Foto Familie Paashuis

Boerenmensen

"Wij hebben in Gemonde gestaan met drie tenten. Daar waren veel boerenmensen. Mijn moeder heeft er ooit op een dag drie buiten gezet. En dan kwamen de ouwelui naar ons gelopen. 'Maar mevrouw Paashuis, mijn zoon heeft niks gedaan!', zeiden ze dan. En dan zei mijn moeder: Hij mag morgen terugkomen, als-t-ie netjes is. Is-t-ie niet netjes, dan gaat ie weer naar buiten."

Helena's broer Jo heeft eens een knaap in Mariaheide buiten gegooid onder de heg. "Die was wel zó lastig

en zó vervelend. Onze Jo dacht dat-ie hem doodgegooid had. Die knaap was helemaal buiten westen."

Draaiorgels

De kermislink van de familie Paashuis is gelegen in draaiorgels. "Mijn moeders vader is vroeger in België altijd met orgels over straat gegaan. Mijn ouders hadden een café in Eindhoven. Voordat mijn vader het café verkocht, reisden wij al met twee danstenten. Ik had drie broers. Papa heeft eerst de ene danstent gebouwd en twee jaar later de tweede. Daar hebben wij steeds mee rondgetrokken tot papa het café verkocht en wij in Vught gingen wonen", vertelt Helena als ze de koffie heeft ingeschonken.

Toen haar oudste broer Toon trouwde, heeft ie een danstent meegekregen. "Voor mijn tweede broer Jo werd een danstent gekocht toen hij trouwde en mijn jongste broer Tiny kreeg de tweede. De tent van mijn oudste broer staat nog in Hapert; de andere twee zijn gesloopt.

De eerste tent werd vervoerd met paard en wagen. Dat wil zegen: het orgel en de vloer van tien bij twintig meter werden toen verhuurd aan cafés. Zo hebben we jaren in Waalwijk gestaan."

Entree afkopen

In die tijd werd er drie cent per dans per paar gevraagd. "Op elke hoek van de danstent stonden wij en haalden met vier man het geld op. Ons moeder telde dat geld 's avonds en als er een van ons vier een rijksdaalder minder had als een andere, dan zei ons moeder: Dat kan niet. Jullie moeten allemaal evenveel hebben!"

In de danstent vroeg de familie Paashuis een kwartje entree. "Dan kon je de hele avond op en neer lopen. Na de oorlog werd dat een of anderhalve gulden entree. In die tijd konden de mensen daarmee de entree afkopen voor een hele dag en kregen zij een speciale knoop op hun revers. Zoals dat nu gebeurt met dagkaarten voor het luna-park. Een echte dansliefhebber had die gulden er zo uit. Reken maar uit. Normaal was het een kwartje entree en dan drie cent per dans."

Alleen limonade

In de danstent stond een buffet. Maar daar werd geen bier getapt, alleen limonade. "Alleen de allereerste jaren mochten wij bier tappen. Bier mocht wel als we achter een café stonden, waarin een schuttersvereniging resideerde. Die hadden vergunning. We stonden vaak in Boxtel, Vught, Zijtaart, Someren, Sint Oedenrode, Ge-

monde, Sint Michielsgestel, Berlicum, Hoge en Lage Mierde, Hulsel. Daar noemen ze me nog steeds Leentje Paashuis..."

Als pa daar aan kwam, stond er al een heel schoolje te roepen. "Paashuis, mag ik meehelpen?", doet Leentje de opgeschoten jeugd na. "Dan was het zo afgeladen. Tent en orgel lagen in drie aanhangers en twee vrachtwagens. Met vier vijf man hadden we de danstent in een dag staan. Als we de voormiddag om acht uur begonnen met afbreken, lag ie er 's middags om twee uur toch wel weer in. Het is gek, maar dat ging altijd vlugger."

Snoepkraampje

Helena Pullens-Paashuis trouwde als eerste en woonde een paar jaar in Waalwijk voordat zij naar Vught kwam. "Van papa heb ik toen een zweefmolen gekregen. Daar heb ik een paar jaar mee gereisd, maar ik kon er het zout in mijn pap niet mee verdienen. Die danstenten waren veel meer waard. Toen heeft papa een snoepkraampje van zes meter gebouwd voor mij. Ik heb een jaar met de zweef en de snoep samen gereisd." Dat deed de ondernemende dame samen met haar man. "Toen heb ik de zweef verkocht en ben groter geworden met de snoep. Toen mijn man overleden was, ben ik nog zestien jaar alleen met een hulp doorgedaan. Tot 1986. Ik heb drie kinderen, van wie er twee op de reis zitten. Toos, de oudste,

runt een café in Gemonde, middelste Huub reist met snoep en de jongste dochter Hannie exploiteert een auto-scooter."

Zuurstokken

Ook tegenwoordig is Helena nog steeds weinig thuis. "Ze zeggen wel eens", zegt ze dan, "Ik snap niet dat Leentje nog blijft reizen. Maar zolang als ik het nog kan, doe ik tóch mijn eigen zin. Moet ik de kraam in, dan ga ik de kraam in. Heb ik geen zin, dan doe ik het niet."

De deur van Leentje aan de Esscheweg in Vught gaat dus bij wijze van spreken jaarlijks nog met Pasen op slot en pas weer in oktober open. "Ik ken zo'n hoop mensen en iedereen spreekt me aan. Dat is het."

Hoe loopt de snoep tegenwoordig? Moeten de zuurstokken nog steeds voor de grootste omzet zorgen?

Helena: "Dat ligt aan de plaats. In de ene plaats verkoop je meer nougat dan in de andere. In Tilburg loopt de nougat weer erg goed. In een dorp ben je blij als je een paar zuurstokken verkoopt. In Maastricht liepen vroeger de wijnballen geweldig, maar dat schijnt nu helemaal over te zijn. Er is ook zoveel keus. Toen hadden we nog geen vruchten- en notenstokken, mandarijnen-, aardbeien- en druivenstokken. Vroeger had je een zuur- en een kaneelstok. Nu heb je vijftig soorten", weet ze.

Een ravage

We komen nog even terug op dat knokken in die danstenten, want dat is toch wel spannend. Liep het tegen sluitingstijd niet behoorlijk uit de klauwen?

Volgens Helena meestal zonder kleerscheuren. "Als het orgel stopte, was het afgelopen. Makkelijk zat. Bier was er toen niet, alleen limonade.

"In Waalwijk stonden wij eens bij Frans van Helvoirt. Toen was het daar eens knokken. Ik zeg tegen ons moeder, ik zeg: Moeder, daar loopt er ene uit de waterplaats en die heeft een open mes op zak. Ons moeder hield hem in de gaten. Het knokken begon op de dansvloer. En ons moeder viert hem op en die naaide hem zo buiten!"

In de tussentijd was de politie gealarmeerd, maar er kwam maar een politieagent. Dat bleek genoeg. "Die sloeg het hele zaakje bij Van Helvoirt buiten. De ene stond klaar met een ijzeren rol bij het orgel. De ander stond klaar met een eind hout. Toen was het raak. En die ene politieagent sloeg de hele zaak leeg. Dat was nog eens een ravage. Och-och, dat weet ik nog wel."

Zonder handschoenen

Maar over het algemeen viel het volgens Leentje wel mee. "Ze hadden een beetje schrik van ons moeder. Dat was de kapitein bij ons. Ons papa niet. Papa zat achter de kassa. Ons moeder, die stond binnen en die wist precies wat er gaande was. Ze stond altijd voor aan de dansvloer en keek dan de hele zaak rond. Wij, kinderen, hielden het natuurlijk ook in de gaten, maar als er dan wat aan de hand was, gingen we gauw ons moeder roepen. En dat was het enigste waar ze bang van waren: ons moeder!"

In het café van dochter Toos in Gemonde komen nog wel eens oudere mensen en die zeggen nog wel eens tegen haar: "Jouw oma, dat was geen makkelijke, hoor! Die viert je niet zonder handschoenen aan."

"Dan zul je het wel verdiend hebben", zegt Toos dan, "want anders deed ons oma dat niet. Jou zomaar buiten zetten..."

De familie Pullens-Paashuis in Cromvoirt

Hennie van Oers
Lauran Wijffels

Panopticum

Panopticum – Le Monde Tel qu'il est – Grand Musée Anatomique

Paradox sideshows kondigt als noviteit "Europa's grootste reizend anatomisch- en pathologische tentoonstelling" aan met het Panopticum. Daarmee keert een attractie terug die generaties lang kermisbezoekers de stuipen op het lijf heeft gejaagd.

In het persbericht van Paradox Sideshows staat "Het "PANOPTICUM – GRAND MUSÉE ANATOMIQUE" is een curieuze collectie, een rond 80-jaar oud expositie van echte en nagemaakte curiositeiten. Te zien zijn o.a. abnormaliteiten (zoals een Siamese tweeling), "de gevolgen van ziekten en drankmisbruik" te bekijken als wassen beelden en anatomische curiositeiten uit alle werelddelen. Een unieke verzameling van levend en geleefd rariteiten - Kijkvermaak met een educatief karakter. Met het nostalgisch „PANOPTICUM – GRAND MUSÉE ANATOMIQUE" bieden PARADOX SDESHOWS nu een meer stijlvolle kijkwerk-attractie en stellen nog eenmaal in de gelegenheid, dat te zien en te beleven waar ouders en grootouders nog steeds over spreken"

Kermis Uden

Van 18 tot en met 27 juli is het kermis in Uden. Kermismeester Pascal Donkers meldt met trots de komst van de Nightfly uit België. In deze attractie ga je al tollend over de kop en draai je met hoge snelheden rond. De Nightfly stond niet eerder op een kermis in Nederland. In het verleden heeft een vergelijkbare attractie wel in Tilburg gestaan. De Nightfly reist sinds dit jaar in België onder exploitant Lainez. De tweede topper die naar Uden komt is de Spinning Coaster XXL. Een attractie die we kennen als een muisachtbaan met roterende gondels, met dit verschil dat de Spinning Coaster XXL nog groter is. Een rit zou ongeveer 3,5 minuut in beslag nemen. De attractie zal daarmee voor het eerst in Nederland te zien zijn. Uden trok 350.000 bezoekers in 2013 en houdt voor de editie 2014 rekening met nog meer bezoekers. In navolging van Tilburg zal er ook een roze dag komen in Uden. In Uden wordt dit de Pink Friday. Naast eerder genoemde attracties worden ook de Mach 5, Mission Space, Hawaii Swing, Europarad en Projekt 1 verwacht in Uden naast een nostalgische ruys.

Kermis Heibloem

Van 3 tot en met 6 mei vierden de inwoners van het Limburgse Heibloem (gemeente Leudal) de jaarlijkse kermis. In tegenstelling tot vorig jaar, toen de kermis bij de kerk stond, was dit jaar de kermis te vinden op de parkeerplaats van café Route '74. Het verplaatsen van de kermis gebeurde door de gemeente in samenspraak met de inwoners van Heibloem. Het kermiscomité had gezorgd voor randactiviteiten. Op zaterdag werd de kermis om 14.00 uur geopend door een optreden van circus Luijten. Verder zorgden een kermisloterij, schminkstand en een kleurplatenwedstrijd voor extra leven in de brouwerij. Opgesteld stonden Schietkraam, Schuivenspel, Lucky Cranes, Rolbalspel, Nougatkraam en Visverkoop. Voor de kinderen stond een draaimolen terwijl als grootvermaak de Crazy Calypso heel Heibloem liet zwieren en zwaaien.

Paris – Foire du Trone 2014

Goud van Oud Carroussel – Koek

De Nieuwsbrief van Stichting Kermis-Cultuur gaat over de kermis van heden en verleden en de activiteiten van Stichting Kermis-Cultuur. Heeft u een nieuws voor de nieuwsbrief dan kunt u altijd contact met ons opnemen via e-mailadres

webmaster@kermisvantoen.eu

Deze nieuwsbrief is copyrighted.

Content in deze nieuwsbrief is met dank aan

Hans Meesters, Hennie van Oers, Laurant Wijffels, Paradox Sideshow, Pascal Donkers (gemeente Uden), gemeente Etten-Leur, archief Stichting Kermis-Cultuur Nederland
www.kermiscultuur.nl en archief www.hullygully.nl - Godrie Spijkers

Eindredacteur : Drs. Godrie Spijkers